GENERALITAT VALENCIANA iseacv Institut superior d'ensenyances artístiques Comunitat Valenciana

GUIA DOCENT DE CENTRES ISEACV
GUÍA DOCENTE DE CENTROS ISEACV

Curs /*Curso*
2026-2027

1	**Dades d'identificació de l'assignatura** *Datos de identificación de la asignatura*				
Nom de l'assignatura *Nombre de la asignatura*	**Llatí** ***Latín***				
Crèdits ECTS *Créditos ECTS*	**2**	Curs *Curso*	1	Semestre *Semestre*	Anual
Tipus de formació *Tipo de formación* bàsica, específica, optativa *básica, específica, optativa*	Específica	Idioma/es en que s'imparteix l'assignatura *Idioma/s en que se imparte la asignatura*			Castellano / Valencià
Matèria *Materia*	Mètodes i fonts per a la investigació *Métodos y fuentes para la investigación*				
Titulació *Titulación*	Grau en Ensenyances Artístiques Superiors de Música *Grado en Enseñanzas Artísticas Superiores de Música*				
Especialitat *Especialidad*	Musicologia *Musicología*				
Centre *Centro*	Conservatori Superior de Música Òscar Esplà d'Alacant *Conservatorio Superior de Música Óscar Esplá de Alicante*				
Departament *Departamento*	Departament de Musicologia i Pedagogia *Departamento de Musicología y Pedagogía*				
Professorat *Profesorado*	Carlos Castillo González				
e-mail *e-mail*	c.castillogonzalez2@iseacv.gva.es				

1.1 Objectius generals i contribució de l'assignatura al perfil professional de la titulació
Objetivos generales y contribución de la asignatura al perfil profesional de la titulación

L'assignatura té com a objectiu dotar el futur musicòleg i d'una ferramenta bàsica per a l'accés a la informació i comprensió de documents històrics en llatí. Té especial rellevància, ja que, a part que la quantitat de documentació històrica en llatí és enorme, aquesta és llengua usada per a la transmissió del coneixement científic i, per tant, és la llengua en la qual apareixen redactats els antics tractats musicals.

La asignatura tiene como objetivo dotar al futuro musicólogo e investigador de una herramienta básica para el acceso a la información y comprensión de documentos históricos en latín. Tiene especial relevancia, ya que, aparte de que la cantidad de documentación histórica en latín es enorme, esta es lengua usada para la trasmisión del conocimiento científico y, por lo tanto, es la lengua en la que aparecen redactados los antiguos tratados musicales.

1.2 Coneixements previs
Conocimientos previos

Requisits previs, mínims o necessaris per a cursar l'assignatura. Coneixements recomanats i/o relació amb altres assignatures de la mateixa titulació
Requisitos previos, mínimos o necesarios para cursar la asignatura. Conocimientos recomendados y/o relación con otras asignaturas de la misma titulación

Per poder seguir amb solvència el desenvolupament del curs és imprescindible tindre coneixements bàsics de gramàtica i sintaxi castellana o valenciana, que evidentment l'alumnat que accedeix als estudis superiors ja ha d'haver obtingut en anteriors nivells educatius.
És interessant que es tinga algun contacte previ amb la llengua llatina, per exemple, en batxillerat, tot i que el curs va dirigit a persones sense cap tipus de coneixement inicial.
Esta assignatura es complementa amb els continguts de l'assignatura de Paleografia llatina i espanyola, per la qual cosa és recomanable que l'alumnat de primer curs estiga matriculat en ambdues.

Para poder seguir con solvencia el desarrollo del curso es imprescindible tener conocimientos básicos de gramática y sintaxis castellana o valenciana, que evidentemente el alumnado que accede a los estudios superiores ya debe haber obtenido en anteriores niveles educativos.
Es interesante que se tenga algún contacto previo con la lengua latina, por ejemplo, en bachillerato, aunque el curso va dirigido a personas sin ningún tipo de conocimiento inicial.
Esta asignatura se complementa con los contenidos de la asignatura de Paleografía latina y española, por lo que es recomendable que el alumnado de primer curso esté matriculado en ambas.

2 Competències de l'assignatura
Competencias de la asignatura

Les competències venen establides en els plans d'estudis publicats en la corresponent orde de 2 de novembre de 2011. Es convenient detallar el grau de contribució de l'assignatura a l'adquisició i desenvolupament de cada competència (molt, prou, un poc, poc)
Las competencias vienen establecidas en los planes de estudios publicados en la correspondiente orden de 2 de noviembre de 2011. Es conveniente detallar el grado de contribución de la asignatura a la adquisición y desarrollo de cada competencia (mucho, bastante, algo, poco)

CT 3 Solucionar problemes i prendre decisions que responguen als objectius de la feina que es realitza. (Molt)
CT 15 Treballar de forma autònoma i valorar la importància de la iniciativa i l'esperit emprenedor en l'exercici professional. (Molt)
CT 16 Usar els mitjans i recursos al seu abast amb responsabilitat envers el patrimoni cultural i mediambiental. (Bastant)
CG 24 Desenvolupar capacitats per a l'autoformació al llarg de la seva vida professional. (Bastant)
CG 25 Conéixer i ser capaç d'utilitzar metodologies d'estudi i investigació que el capaciten per al continu desenvolupament i innovació de la seua activitat musical al llarg de la seua carrera. (Bastant)
CE 5 Conéixer les fonts musicals i les eines d'accés a elles, així com les tècniques necessàries per a la seua difusió. (Bastant)

CT 3 Solucionar problemas y tomar decisiones que respondan a los objetivos del trabajo que se realiza. (Mucho)
CT 15 Trabajar de forma autónoma y valorar la importancia de la iniciativa y el espíritu emprendedor en el ejercicio profesional. (Mucho)
CT 16 Usar los medios y recursos a su alcance con responsabilidad hacia el patrimonio cultural y medioambiental. (Bastante)
CG 24 Desarrollar capacidades para la autoformación a lo largo de su vida profesional. (Bastante)
CG 25 Conocer y ser capaz de utilizar metodologías de estudio e investigación que le capacitan para el continuo desarrollo e innovación de su actividad musical a lo largo de su carrera. (Bastante)
CE 5 Conocer las fuentes musicales y las herramientas de acceso a ellas, así como las técnicas necesarias para su difusión. (Bastante)

3 Resultats d'aprenentatge
Resultados de aprendizaje

RESULTATS D'APRENENTATGE *RESULTADOS DE APRENDIZAJE*	COMPETÈNCIES RELACIONADES *COMPETENCIAS RELACIONADAS*
1. Adquirir els coneixements bàsics sobre l'estructura, morfosintaxi i lèxic de la llengua llatina: declinacions, conjugació verbal, estructura fraseològica, etc.	CT3, CT15, CG24, CG25
2. Conéixer els principals trets del llatí clàssic i medieval.	CT3, CT15, CG24, CG25
3. Practicar els coneixements adquirits mitjançant la realització d'exercicis pràctics de traducció de textos llatins clàssics i medievals.	CT3, CT15, CG24, CG25, CE5, CT16
1. Adquirir los conocimientos básicos sobre la estructura, morfosintaxis y léxico de la lengua latina: declinaciones, conjugación verbal, estructura fraseológica, etc.	*CT3, CT15, CG24, CG25*
2. Conocer los principales rasgos del latín clásico y medieval.	*CT3, CT15, CG24, CG25*
3. Practicar los conocimientos adquiridos mediante la realización de ejercicios prácticos de traducción de textos latinos clásicos y medievales.	*CT3, CT15, CG24, CG25, CE5, CT16*

Nota important: Les competències estan expressades en un sentit genèric pel que és necessari incloure en la guia docent els resultats d'aprenentatge. Aquests resultats constitueixen una concreció d'una o diverses competències, fent explícit el grau de domini o acompliment que ha d'adquirir l'alumnat i contenen en la seua formulació el criteri amb el qual van a ser avaluades. Els resultats d'aprenentatge evidencien allò que l'alumnat serà capaç de demostrar en finalitzar l'assignatura o matèria i reflecteixen, així mateix, el grau d'adquisició de la competència o conjunt de competències.

Nota importante: Las competencias están expresadas en un sentido genérico por lo que es necesario incluir en la guía docente los resultados de aprendizaje. Estos resultados constituyen una concreción de una o varias competencias, haciendo explícito el grado de dominio o desempeño que debe adquirir el alumnado y contienen en su formulación el criterio con el que van a ser evaluadas. Los resultados de aprendizaje evidencian aquello que el alumnado será capaz de demostrar al finalizar la asignatura o materia y reflejan, asimismo, el grado de adquisición de la competencia o conjunto de competencias.

4 Continguts de l'assignatura i organització temporal de l'aprenentatge
Contenidos de la asignatura y organización temporal del aprendizaje

Descripció per blocs de contingut, unitats didàctiques, temes,... *Descripción por bloques de contenido, unidades didácticas, temas,…*	Planificació temporal *Planificación temporal*
1. Introducció al llatí: l'alfabet llatí, fonemes, diftongs, tipus de pronunciació, la quantitat, l'accentuació i separació de síl·labes 2. Els casos llatins i la relació amb les funcions gramaticals 3. La 1a i 2a declinació 4. El verb ser i els seus derivats 5. L'ús de les preposicions en llatí 6. Els adjectius del primer tipus 7. Els verbs en llatí: les 4 conjugacions. El tema de present en la primera i segona conjugació 8. Les oracions subordinades de relatiu o adjectives	PRIMER SEMESTRE

9. El tema de present en la tercera i quarta conjugació 10. La veu passiva: present d'indicatiu 11. L'imperatiu 12. La tercera declinació dels substantius 13. La quarta i cinquena declinació 14. La tercera declinació dels adjectius 15. Els temps verbals en el tema de perfecte	SEGON SEMESTRE
1. Introducción al latín: El alfabeto latino, fonemas, diptongos, tipos de pronunciación, la cantidad, la acentuación y separación de sílabas *2. Los casos latinos y la relación con las funciones gramaticales* *3. La 1ª y 2ª declinación* *4. El verbo ser y sus derivados* *5. El uso de las preposiciones en latín* *6. Los adjetivos del primer tipo* *7. Los verbos en latín: las 4 conjugaciones. El tema de presente en la primera y segunda conjugación* *8. Las oraciones subordinadas de relativo o adjetivas* *9. El tema de presente en la tercera y cuarta conjugación* *10. La voz pasiva: presente de indicativo* *11. El imperativo* *12. La tercera declinación de los sustantivos.* *13. La cuarta y quinta declinación* *14. La tercera declinación de los adjetivos* *15. Los tiempos verbales en el tema de perfecto*	*PRIMER SEMESTRE* *SEGUNDO SEMESTRE*

5 Activitats formatives
Actividades formativas

5.1 Activitats de treball presencials
Actividades de trabajo presenciales

ACTIVITATS *ACTIVIDADES*	Metodologia d'ensenyança-aprenentatge *Metodología de enseñanza-aprendizaje*	Relació amb els Resultats d'Aprenentatge *Relación con los Resultados de Aprendizaje*	Volum treball (en nº hores o ECTS) *Volumen trabajo (en nº horas o ECTS)*
Classe presencial *Clase presencial*	Exposició de continguts per part del profesor o en seminaris, anàlisi de competències, explicació i demostració de capacitats, habilitats i coneixements en l'aula. *Exposición de contenidos por parte del profesor o en seminarios, análisis de competencias, explicación y demostración de capacidades, habilidades y conocimientos en el aula.*	1, 2, 3	15
Classes pràctiques *Clases prácticas*	Sessions de treball en grup supervisades pel professor. Estudi de casos, projectes, tallers, problemes, estudi de camp, aula d'informàtica, laboratori, visites a exposicions/concerts/representacions/ audicions..., cerca de dades, biblioteques, en Internet, etc. Construcció significativa del coneixement a través de la interacció i activitat de l'alumne. *Sesiones de trabajo grupal en grupos supervisadas por el profesor. Estudio de casos, proyectos, talleres, problemas, estudio de campo, aula de informática, laboratorio, visitas a exposiciones/conciertos/ representaciones/audiciones…, búsqueda de datos, bibliotecas, en Internet, etc.* *Construcción significativa del conocimiento a través de la interacción y actividad del alumno.*	1, 2, 3	15
Exposició treball en grup *Exposición trabajo en grupo*	Aplicació de coneixements interdisciplinaris. *Aplicación de conocimientos interdisciplinares.*		
Tutoria *Tutoría*	Atenció personalitzada i en grup reduït. Període d'instrucció i/o orientació realitzat per un tutor/a amb l'objectiu de revisar i discutir els materials i temes presentats en les classes, seminaris, talleres, lectures, realització de treballs, projectes, etc. *Atención personalizada y en pequeño grupo. Periodo de instrucción y/o orientación realizado por un tutor/a con el objetivo de revisar y discutir los materiales y temas presentados en las clases, seminarios, talleres, lecturas, realización de trabajos, proyectos, etc.*		
Avaluació *Evaluación*	Conjunt de proves (audicions, orals i/o escrites) empleades en l'avaluació inicial, formativa o additiva de l'alumne. *Conjunto de pruebas (audiciones, orales y/o escritas) empleadas en la evaluación inicial, formativa o aditiva del alumno.*	1, 2, 3	7,5
		SUBTOTAL	37,5

5.2 Activitats de treball autònom
Actividades de trabajo autónomo

ACTIVITATS *ACTIVIDADES*	Metodologia d'ensenyança-aprenentatge *Metodología de enseñanza-aprendizaje*	Relació amb els Resultats d'Aprenentatge *Relación con los Resultados de Aprendizaje*	Volum treball (en nº hores o ECTS) *Volumen trabajo (en nº horas o ECTS)*
Treball autònom *Trabajo autónomo*	Estudi de l'alumne/a: preparació i pràctica individual de lectures, textos, interpretacions, assajos, resolució de problemes, projectes, seminaris, tallers, treballs, memòries,... per a exposar, interpretar o entregar durant les classes teòriques, classes pràctiques i/o tutories de grup reduït. *Estudio del alumno/a: preparación y práctica individual de lecturas, textos, interpretaciones, ensayos, resolución de problemas, proyectos, seminarios, talleres, trabajos, memorias,… para exponer, interpretar o entregar durante las clases teóricas, clases prácticas y/o tutorías de pequeño grupo.*	1, 2, 3	4
Estudi pràctic *Estudio práctico*	Preparació en grup de lectures, textos, interpretacions, assajos, resolució de problemes, projectes, seminaris, tallers, treballs, memòries,... per a exposar, interpretar o entregar durant les classes teòriques, classes pràctiques i/o tutories de grup reduït. *Preparación en grupo de lecturas, textos, interpretaciones, ensayos, resolución de problemas, proyectos, seminarios, talleres, trabajos, memorias,… para exponer, interpretar o entregar durante las clases teóricas, clases prácticas y/o tutorías de pequeño grupo.*	1, 2, 3	8,5
Activitats complementàries *Actividades complementarias*	Preparació i assistència a activitats complementàries com tallers, exposicions, concerts, representacions, congresos, conferències,... *Preparación y asistencia a actividades complementarias como talleres, exposiciones, conciertos, representaciones, congresos, conferencias,…*		
		SUBTOTAL	12,5

TOTAL	50

6 Sistema d'avaluació i qualificació
Sistema de evaluación y calificación

6.1 Instruments d'avaluació
Instrumentos de evaluación

Proves escrites (proves objectives, de desenvolupament, mapes conceptuals,…), exposició oral, treballs dirigits, projectes, tallers, estudis de cas, cuaderns d'observació, portafolio,…
Pruebas escritas (pruebas objetivas, de desarrollo, mapas conceptuales,…), exposición oral, trabajos dirigidos, proyectos, talleres, estudios de caso, cuadernos de observación, portafolio,…

INSTRUMENT D'AVALUACIÓ *INSTRUMENTO DE EVALUACIÓN*	Resultats d'Aprenentatge avaluats Resultados de Aprendizaje evaluados	Percentatge atorgat (%) *Porcentaje otorgado (%)*
1- Participació i aportació a les classes *1- Participación y aportación a las clases*	1, 2, 3	10%
2- Activitats de classe *2- Actividades de clase*	1, 2, 3	20%
3- Proves orals *3- Pruebas orales*	1, 2, 3	10%
4- Proves escrites / Exàmens *4- Pruebas escritas / Exámenes*	1, 2, 3	60%

6.2 Criteris d'avaluació i dates d'entrega
Criterios de evaluación y fechas de entrega

Participació i aportació a les classes
Es controlarà mitjançant el quadern de notes de professor.
a) Puntualitat. Com futurs professionals, s'espera dels alumnes un rigor en el compliment dels horaris. Es considerarà una falta de puntualitat tot aquell retard que supere els 5 minuts que es considera com a marge de cortesia des del començament de la classe. Es computaran com una falta d'assistència dos retards.
b) Assistència a classe amb regularitat mitjançant el control de faltes. Ja que el sistema d'ensenyament actual estableix que s'ha de valorar la càrrega presencial dels crèdits ECTS es portarà un control d'assistència per tal d'avaluar-lo. No es computarà com a falta d'assistència aquelles que hagen estat justificades mitjançant prova documental vàlida. Aquell alumnat que gaudisca d'una beca Erasmus o amb altres impediments per qüestions personals, es buscaran mesures compensatòries.
c) Actitud positiva, respectant el professor i els companys.

Participación y aportación a les clases
Se controlará mediante el cuaderno de notas del profesor.
a) Puntualidad. Como futuros profesionales, se espera de los alumnos un rigor en el cumplimiento de los horarios. Se considerará una falta de puntualidad todo aquel retraso que supere los 5 minutos que consideramos como margen de cortesía desde el comienzo de la clase. Se computarán como una falta de asistencia dos retrasos.
b) Asistencia a clase con regularidad mediante el control de faltas: ya que el sistema de enseñanza actual establece que se debe valorar la carga presencial de los créditos ECTS se llevará un control de asistencia con el fin de evaluarlo. No se computará como falta de asistencia aquellas que hayan sido justificadas mediante prueba documental válida. Aquel alumno que disfrute de una beca Erasmus o con otros impedimentos por cuestiones personales, se buscarán medidas compensatorias.
c) Actitud positiva, respetando al profesor y a los compañeros.

Activitats de classe
Periòdicament es demanarà una sèrie de activitats relacionades amb aquells aspectes treballats a classe.
Les activitats s'entregaran o s'exposaran en la data fixada. En cada cas es comunicarà la data de lliurament o d'exposició juntament amb els criteris de realització de les activitats. El retràs en l'entrega de qualsevol activitat de classe puntuarà amb un 0, que comptabilitzarà en la nota mitjana d'aquest apartat.

Actividades de clase
Periódicamente se pedirán una serie de actividades relacionadas con aquellos aspectos trabajados en clase.
Las actividades se entregarán o expondrán en la fecha fijada. En cada caso se comunicará la fecha de entrega o de exposición junto con los criterios de realización de las actividades. El retraso en la entrega de cualquier actividad de clase puntuará con un 0, que contabilizará en la nota media de este apartado.

Proves orals
Al llarg del curs es realitzaran diverses proves orals que consistiran en la lectura de textos emprant diverses pronunciacions (clàssica, eclesiàstica, espanyola).

Pruebas orales
A lo largo del curso se realizarán varias pruebas orales que consistirán en la lectura de textos empleando diversas pronunciaciones (clásica, eclesiástica, española).

Proves escrites
Per a l'avaluació s'estableix la realització de diversos exàmens teòrico-pràctics al llarg del curs sobre els continguts de l'assignatura.

Correcció ortogràfica i expressió escrita
En el context dels estudis superiors de Musicologia, s'espera de l'alumnat un ús correcte de la llengua escrita, tant pel que fa a l'ortografia com a l'expressió i la presentació dels continguts. Per això, cada falta d'ortografia comesa en les proves escrites suposarà una penalització de 0,1 punts sobre la qualificació de l'examen.

Assistència i puntualitat als exàmens
Tota falta d'assistència a un examen haurà de deure's a un motiu de força major (motius mèdics, exàmens oficials, activitats del centre, etc.) i haurà d'acreditar-se mitjançant un document oficial. En aquests casos, l'alumnat haurà de lliurar al professorat el document justificatiu en un termini màxim de 15 dies a comptar des del dia de la falta. El professorat, al seu criteri, podrà considerar justificats altres motius de força major.
L'alumnat haurà de presentar-se a l'examen a l'hora establerta. Durant els primers 30 minuts de l'examen es permetrà l'entrada d'alumnat que haja arribat tard, però això no suposarà cap ampliació del temps disponible per a realitzar la prova. Durant aquests primers 30 minuts, cap alumne podrà abandonar l'aula. Transcorreguts els 30 minuts des de l'hora d'inici de l'examen, no es permetrà l'entrada a l'aula ni la realització de la prova.

Pruebas escritas
Para la evaluación se establece la realización de varios exámenes teórico-prácticos a lo largo del curso sobre los contenidos de la asignatura.

Corrección ortográfica y expresión escrita
Dado que se trata de estudios superiores de Musicología, se considera necesario que el alumnado demuestre un adecuado dominio de la expresión escrita y de las normas ortográficas de la lengua. En consecuencia, cada falta de ortografía detectada en una prueba escrita supondrá una penalización de 0,1 puntos sobre la calificación obtenida en dicha

prueba.

Asistencia y puntualidad a los exámenes
Toda falta de asistencia a un examen deberá deberse a un motivo de fuerza mayor (motivos médicos, exámenes oficiales, actividades del centro, etc.) y deberá acreditarse mediante un documento oficial. En estos casos, el alumnado deberá entregar al profesor el documento justificativo en un plazo máximo de 15 días a contar desde el día de la falta. El profesor, a su criterio, podrá considerar justificados otros motivos de fuerza mayor.
El alumnado deberá presentarse al examen a la hora establecida. Durante los primeros 30 minutos del examen se permitirá la entrada del alumnado que haya llegado tarde, pero esto no supondrá una ampliación del tiempo disponible para realizar la prueba. Durante estos primeros 30 minutos, ningún alumno podrá abandonar el aula. Transcurridos los 30 minutos desde la hora de inicio del examen, no se permitirá la entrada al aula ni la realización de la prueba.

Copiar
La còpia en qualsevol de les activitats o exàmens es qualificarà amb 0. A més, s'entén que això demostra una actitud negativa davant l'assignatura, el que es reflectirà en la nota de l'apartat d'actitud que passarà a ser també de 0. Els alumnes no podran tenir al seu abast cap dispositiu mòbil durant els exàmens ni abandonar l'aula. Tampoc es permet cap material de suport com llibres o apunts. En cas contrari, la seua nota serà automàticament zero.

Copiar
La copia en cualquiera de las actividades o exámenes se calificará con 0. Además, se entiende que esto demuestra una actitud negativa ante la asignatura, lo que se reflejará en la nota del apartado de actitud que pasará a ser también de 0. Los alumnos no podrán tener a su alcance ningún dispositivo móvil durante los exámenes ni abandonar el aula. Tampoco se permite ningún material de apoyo como libros o apuntes. De lo contrario, su nota será automáticamente cero.

Qualificació
La nota final s'obtindrà de la suma dels valors percentuals detallats en el quadre del punt anterior. Cadascun dels apartats es valorarà de 0 a 10 i després se li aplicarà el percentatge corresponent. La qualificació final es presentarà amb una xifra entre 0 i 10 amb un decimal. Aquelles persones que tinguen una qualificació igual o superior a 9 se'ls podrà atorgar la menció de matrícula d'honor. Considerant que la ràtio de l'assignatura està per sota dels 20 alumnes, només es podrà concedir una menció per grup. En cas que més d'un alumne obtinga una qualificació igual o superior a 9, es concedirà a qui obtinga la qualificació final més alta. En cas d'empat, es tindrà en compte, successivament, la qualificació mitjana dels exàmens i la qualificació mitjana dels treballs i activitats.
Per fer mitjana, s'ha d'haver obtingut una qualificació igual o superior a 5 en cada un dels apartats, llevat del punt 1 dels instruments d'avaluació. De no haver igualat o superat el 5 en algun dels altres apartats a valorar, la qualificació serà de suspens en la convocatòria corresponent, encara que la mitjana total siga superior a 5.
Es podrà obtindre fins a un punt addicional per la realització d'activitats complementàries (traducció de textos, assistència com a públic o com a ponent a conferències, etc.).

Calificación
La nota final se obtendrá de la suma de los valores porcentuales detallados en el cuadro del punto anterior. Cada uno de los apartados se valorará de 0 a 10 y luego se le aplicará el porcentaje correspondiente. La calificación final se presentará con una cifra entre 0 y 10 con un decimal. Aquellas personas que tengan una calificación igual o superior a 9 se les podrá otorgar la mención de matrícula de honor. Considerando que la ratio de la asignatura está por debajo de los 20 alumnos, sólo se podrá conceder una mención por grupo. En caso de

que más de un alumno obtenga una calificación igual o superior a 9, se concederá al que obtenga la calificación final más alta. En caso de empate, se tendrá en cuenta, sucesivamente, la calificación media de los exámenes y la calificación media de los trabajos y actividades.
Para hacer media se debe haber obtenido una calificación igual o superior a 5 en cada uno de los apartados, salvo el punto 1 de los instrumentos de evaluación. De no haber igualado o superado el 5 en alguno de los otros apartados a valorar, la calificación será de suspenso en la convocatoria correspondiente, aunque la media total sea superior a 5.
Se podrá obtener hasta un punto adicional por la realización de actividades complementarias (traducción de textos, asistencia como público o como ponente a conferencias, etc.).

Ponderació per a l'avaluació contínua
Per a poder ser avaluat mitjançant el sistema d'avaluació contínua, es requereix una assistència mínima del 80% a les classes. En aquest cas, s'aplicaran els percentatges establits a l'apartat 6.1.

Ponderación para la evaluación continua
Para poder ser evaluado mediante el sistema de evaluación continua, se requiere una asistencia mínima al 80% de las clases. En este caso, se aplicarán los porcentajes establecidos en el apartado 6.1.

Ponderació en cas de pèrdua de l'avaluació contínua
Es considera perduda l'avaluació contínua quan no s'assoleix el mínim d'assistència requerit (80% de les classes). En aquest cas, la qualificació es determinarà a partir d'una prova oral (20 %) i una prova escrita (80 %), ambdues realitzades en la data corresponent a l'última prova del curs. Aquestes proves inclouran la totalitat dels continguts treballats durant el curs.

Ponderación en caso de pérdida de la evaluación continua
Se considera perdida la evaluación continua cuando no se alcanza el mínimo de asistencia requerido (80% de las clases). En este caso, la calificación se determinará a partir de una prueba oral (20%) y una prueba escrita (80%), ambas realizadas en la fecha correspondiente a la última prueba del curso. Estas pruebas abarcarán la totalidad de los contenidos trabajados durante el curso.

6.3 Sistemes de recuperació
Sistemas de recuperación

Per a l'alumnat que ha suspès o no ha seguit el desenvolupament normal de les classes – criteris i dates d'entrega)
Para el alumnado que ha suspendido o no ha seguido el desarrollo normal de las clases – criterios y fechas de entrega)

L'alumnat que no haja superat l'assignatura haurà de recuperar els apartats no superats mitjançant les mesures següents:

Treballs i activitats
L'alumnat que no haja assolit una qualificació mitjana de 5 punts en el conjunt dels treballs i activitats haurà de presentar novament aquells treballs o activitats que no haja lliurat o que no haja superat.

Exàmens
L'alumnat que no haja assolit una qualificació mitjana de 5 punts en el conjunt dels exàmens haurà de realitzar un examen de recuperació en la segona convocatòria.

El alumnado que no haya superado la asignatura deberá recuperar los apartados no superados mediante las siguientes medidas:

Trabajos y actividades
El alumnado que no haya alcanzado una calificación media de 5 puntos en el conjunto de los trabajos y actividades deberá presentar nuevamente aquellos que no haya entregado o que no haya superado.

Examen no superado
El alumnado que no haya alcanzado una calificación media de 5 puntos en el conjunto de los exámenes deberá realizar un examen de recuperación en la segunda convocatoria.

7 Bibliografia
Bibliografía

Bàsica / *Básica*

Ørberg, Hans H. *Lingva latina per se illustrata. Pars I. Familia Romana*. Guadix: Cultura clásica, 2003.

Ørberg, Hans H., Emilio Canales Muñoz y Antonio González Amador. *Lingva latina per se illustrata. Latine Disco I*. Guadix: Cultura clásica, 2007.

Estrada Ramiro, Francisco Javier. "Pronunciación de los textos latinos puestos en música. Estudio práctico para la interpretación de la música española". *Nassarre: Revista aragonesa de musicología* 24, nº 1 (2008): 59-96.

Ampliació / *Ampliación*

Ceccarelli, Lucio. *Prosodia y métrica del latín clásico*. Sevilla: Universidad de Sevilla, 1999.

Palmer, Leonard Robert. *Introducción al latín*. Barcelona: Ariel, 1988.

Diccionaris / *Diccionarios*

García De Diego, V.; Mir, J. M. *Diccionario Ilustrado Latín. Latino-Español / Español-Latino.* Barcelona: Vox, 2011.

Beltrán Chabrera, M. T.; et al. *Diccionario Latín*. Madrid: Ediciones SM, 2008.

Recursos on-line

http://www.chmtl.indiana.edu/tml/index.html (Thesaurus Musicarum Latinarum)
http://gregorio-project.github.io/hyphen-la/ (Web de separación silábica en latín)